

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
OPĆINA KALESIJA
OPĆINSKI NAČELNIK**

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
OPĆINE KALESIJA
2019. – 2021. GODINA**

Kalesija, Juni 2018.godine

UVOD

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj:102/13, 09/14,13/14, 08/15, 91/15 i 102/15 i 104/16), pripremljen je Dokument okvirnog budžeta općine Kalesija za period 2019 – 2021.godina, u kome su izložene projekcije prihoda za općinu i planovi potrošnje koji se fokusiraju na plate, materijalne troškove, tekuće grantove, kapitalne izdatke i transfere, kao osnova za pripremu, planiranje i izradu budžeta općine za fiskalnu 2019.godinu.

Izrada i upravljanje budžetom zasniva se na Dokumentu okvirnog budžeta koji obuhvata jednu fiskalnu i dvije naredne fiskalne godine. Osnove za izradu budžeta zasnivaju se na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih indikatora, te procjeni prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene Dokumentom okvirnog budžeta. Ovim Dokumentom definirana su tri osnovna cilja pri upravljanju Javnim finansijama koja uključuju fiskalnu disciplinu, alokaciju budžetskih sredstava po njihovoj efikasnosti i transparentnosti izvještavanja.

Okvirni budžet za period 2019 – 2021 .god. izlaže fiskalnu strategiju i budžetske planove za slijedeće tri godine i ima za cilj da razvije bolju stratešku osnovu za pripremu budžeta, uz pristup boljih veza između raspodjele sredstava i prioriteta politika koje su određene u strategiji razvoja općine. Dokument okvirnog budžeta predstavlja preliminarni nacrt budžeta za 2019.god, te daje predviđanja za 2020. – 2021.godinu.

SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

Za izradu budžeta za 2019.godinu osnovni parametri dati su u smjernicama i ciljevima fiskalne politike za 2019.godinu, koje je donijela Vlada Tuzlanskog kantona. Ovaj dokument ima za cilj da poboljša koordinaciju između Vlade TK i općina na pripremi budžeta za 2019.godinu.

Smjernice pokrivaju slijedeće ključne oblasti:

- Makroekonomsku poziciju i pretpostavke
- Politika prihoda
- Politika rashoda

Dokumentacionu osnovu za izradu Dokumenta okvirnog budžeta općine Kalesija za period 2019 – 2021. predstavljaju Makroekonomske projekcije 2019 – 2021. godine koje je uradila Direkcija za ekonomsko planiranje pri Vijeću Ministara Bosne i Hercegovine, Preliminarne projekcije prihoda od strane Federalnog ministarstva finansija i Smjernice i ciljevi fiskalne politike – Dokument okvirnog budžeta Vlade Tuzlanskog kantona 2019-2021.godina.

Nakon što je BHAS preliminarno objavila ekonomski rast u trećem tromjesečju jasno je da se ekonomska aktivnost BiH u 2016.godini. tek skromno povećala sa skoro upola sporijim rastom u odnosu na stopu od 3,1% iz predhodne godine. Pri tome je posebno nizak rast zabilježen u prvom polugodištu 2016.godine sa godišnjim stopama od 1,8% u prvom, te 1,2% u drugom tromjesečju. Nakon toga je uslijedilo poboljšanje u trećem tromjesečju sa realnim rastom na godišnjem nivou od 2,4%. Glavni izvori rasta u 2016.godini su bili robni izvoz sa realnom stopom od preko 5%, te blagi porast finalne potrošnje uz stagnaciju investicija u stalna sredstva. Izvozni rast i blagi porast domaće tražnje su doveli do realnog povećanja uvoza koje je po svemu sudeći dovelo do blagog realnog povećanja vanjskotrgovinskog deficita uprkos nominalnom smanjenju. Jedan od glavnih uzroka usporenja ekonomskog rasta u odnosu na predhodnu godinu bi moglo biti normaliziranje uticaja zaliha koje su u 2015. proizvele više od trećine ukupnog ekonomskog rasta. Inače se sve ovo odvijalo u uslovima ubrzanog rasta u okruženju, te smanjenju svjetskih cijena koje je u najvećoj mjeri dovelo do pada bh izvoznih i uvoznih cijena i deflacije od 1,3% u prvih deset mjeseci 2016.godine.

Ekonomski rast u okruženju obično u velikoj mjeri određuje ekonomska kretanja u BiH ne samo u smislu bh izvozne tražnje nego i kroz finansiranje dijela finalne potrošnje, investicija i sl. Ipak, čini se da se u 2016.godini taj uticaj prije svega manifestovao kroz izvoz dok su prilivi po osnovu finansiranja domaće tražnje bili dosta skromni. Značajan nominalni rast izvoza (roba i usluga) od 4,7% uz još veću realnu stopu u prvih devet mjeseci je uglavnom bio rezultat ubrzavanja ekonomskog rasta nekih najvažnijih zemalja u okruženju. Iako je ekonomski rast Euro zone (EU19) od približno 2% u prva tri kvartala bio na nivou ukupne stope iz 2015.godine, pojedine zemlje za BiH bilježe napredak.

Ipak, podaci iz platnog bilansa ne ukazuju da je pomenuto jačanje ekonomske aktivnosti u okruženju ojačalo rast raspoloživog dohodka građana kojim se finansira finalna potrošnja. Naime, raspoloživi dohodak je u prvih devet mjeseci rastao prije svega uslijed povećanja broja zaposlenih (1,6%), realnog rasta prosječne plate (2%), te socijalnih transfera po osnovu penzija kao rezultat povećanja broja penzionera (2,5%) i realnog rasta prosječne penzije (1,4%). Pri tome je važno pomenuti značaj deflacije (smanjenja potrošačkih cijena) od 1,3% u prvih devet mjeseci koja je kroz jačanje kupovne moći plata i penzija zaslužna za najveći dio njihovog realnog rasta. S druge strane, tekući prilivi stanovništva iz inostranstva na nivou devet mjeseci su praktički stagnerali (obzirom na njihovo tek neznatno smanjenje od 0,2%). Ovo je prije svega rezultat smanjenja inostranih priliva po osnovu socijalnih beneficija od 4,9% koje je u najvećoj mjeri iskompenzirano rastom inostranih doznaka od 2,7%. Za to vrijeme prilivi po osnovu sezonskog rada u inostranstvu bilježe neznatno smanjenje od svega 0,5% na nivou devet mjeseci. Skroman rast raspoloživog dohotka građana je bio praćen tek blagim povećanjem javnih prihoda nakon izmirenja obaveza vanjskog duga, što nije bilo dovoljno za značajan rast finalne potrošnje, a pogotovo investicija. Devetomjesečno povećanje PDV prihoda (prema poreskim prijavama) od 3% kojima se oporezuje finalna potrošnja, te istovremeno povećanje vrijednosti uvoza široke potrošnje od približno 7%, ponajviše ukazuju da je došlo do određenog rasta potrošnje.

Pomenuti rast domaće tražnje i izvoza su doveli do porasta uvoza (roba i usluga) čija je vrijednost prema platnom bilansu u prvih devet mjeseci porasla za 1,1%. Pri tome je realni rast uvoza vjerovatno bio znatno izraženiji obzirom na značajno smanjenje uvoznih cijena na koje ukazuje devetomjesečni pad indeksa jedinične vrijednosti robnog uvoza od približno 6%. Istovremeno smanjenje istog indeksa koji se odnosi na robni izvoz od 3,8% ukazuje da je pad izvoznih cijena bio skoro upola niži od uvoznih. Među važnijim faktorima pada uvoznih

cijena u prvih devet mjeseci su bili pad svjetskih cijena sirove nafte od 24% i neznatan pad cijena hrane od 0,2%. S druge strane, pad svjetskih cijena aluminijuma od 8,9% je bio značajan faktor devetomjesečnog smanjenja cijena robnog izvoza. Uprkos pomenutim indikatorima, nepostojanje zvaničnih deflatora vanjske trgovine onemogućava preciznija saznanja o realnom kretanju izvoza, uvoza i vanjskotrgovinskog deficita. Ipak, pretpostavka o znatno intenzivnijem smanjenju uvoznih cijena u odnosu na izvoz bi mogla ukazivati na moguću realnu stagnaciju, ili čak blago devetomjesečno povećanje vanjskotrgovinskog deficita uprkos njegovom nominalnom padu od 5,6%.

PROCJENA PRIHODA

U **projekciji prihoda** su izloženi prihodi koji se očekuju za finansiranje Javne potrošnje u toku srednjoročnog perioda, a na osnovu postojećih poreskih politika. Ukupan plan prihoda od indirektnih poreza koje je utvrdilo Federalno ministarstvo finansija prema osnovnom scenariju pokazuje viši plan prihoda na Jedinstvenom računu, što je realnije očekivanje ostvarenja. Osnov projekcija za period 2019-2021. godina direktnih poreza je historijski trend naplate i predviđanja kretanja makroekonomskih pokazatelja, a ne uključujući moguće izmjene zakonskih rješenja u ovoj oblasti. Revidirane projekcije za 2017. godinu zasnovane su na izvršenju prihoda po osnovu poreza na dobit i dohodak u periodu januar – maj 2018.godine i očekivanom planu ostvarenja do kraja 2018.godine. Projekcije vezane za porez na dohodak uključuju i poreze na plaće (zaostale uplate poreza). Projekcije prihoda od indirektnih poreza su rađene u skladu sa planom prihoda od indirektnih poreza i preuzete su u aprilu mjesecu tekuće godine od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu (OMA) Uprave za indirektno oprezivanje BiH. Projekcije su zasnovane na historijskom trendu naplate prihoda i predviđanja kretanja makroekonomskih pokazatelja u navedenom periodu, a uzimaju u obzir efekte kontinuiranog usklađenja stopa akciza na duhan u BiH sa minimalnim standardima u EU. U projekcije su uključeni i efekti primjene Sporazuma o slobodnoj trgovini između BiH i EFTA u periodu 2016-2017godina, kao i efekti primjene adaptiranog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EU.

Projekcije prihoda od indirektnih poreza za korisnike u Federaciji BiH rađene su prema primjenjivim koeficijentima raspodjele iz Uputstva o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih ustanova za ceste u prihodima indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2018.godinu, objavljenog u („Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 101/16 i 27/18).

Revidiranje projekcije prihoda od indirektnih poreza rađene su opreznim pristupom, na bazi prosjeka obračunatih koeficijenata raspodjele između entiteta, ne uzimajući u obzir neizvršena poravnanja između Federacije BiH i Republike Srpske u skladu sa Zakonom o uplatama na Jedinstveni račun i raspodjeli prihoda („Službeni glasnik BiH“, broj:55/04, 34/07 i 49/09).

Plan prihoda po osnovu poreza na dohodak rađen je takođe na bazi historijskog trenda ostvarenja i procjena kretanja makroekonomskih pokazatelja, a isti se temelji na trenutnoj politici oprezivanja dohotka i ne uključuje efekte izmjene politike oprezivanja.

Realizacija srednjoročnog plana prihoda može imati drukčiji ishod ukoliko dođe do značajnog usporavanja ekonomskog rasta od procjenjenog prilikom izrade plana kretanja makroekonomskih pokazatelja, kao i razvoja drugih nepredviđenih događaja. Kada je riječ o nivou realizacije prihoda od indirektnih poreza, pored navedenog isti može imati drugačiji

ishod uzrokovan odsustvom stabilnih koeficijenata, promjenom nivoa zaduženosti, izmjenom poreskih politika i sl.

Projekcija prihoda za 2019. – 2021. godinu urađena je na bazi plana za 2018.godinu, koji se smatra kao realno ostvariv uzimajući u obzir ostvarenje prihoda za I-V. 2018.godine.

Ekonomski kod		Izvršenje	Plan	Projekcije		
		2017.godina	2018.godina	2019.godina	2020.godina	2021.godina
	I BUDŽETSKA SREDSTVA (A+B+C+D)	6.158.967,00	7.240.312,00	6.813.053,00	7.226.800,00	7.576.048,00
	A.Poreski prihodi	4.708.291,57	4.925.740,00	4.776.033,00	5.046.090,00	5.241.388,00
711000	Porez na dobit pojedinaca i preduzeća	292,68	50,00			
713000	Zaostale uplate poreza na plaće	7.575,56	40,00			
714000	Porez na imovinu	482.998,70	453.600,00	475.800,00	500.100,00	527.100,00
715000	Domaći porezi na dobra i usluge	27,00				
716000	Porez na dohodak	734.817,92	735.220,00	799.887,00	829.483,00	859.344,00
717000	Prihodi od indirektnih poreza	3.482.565,02	3.736.830,00	3.500.346,00	3.716.507,00	3.854.944,00
719000	Ostali prihodi	14,69				
	B.Neporezni prihodi – Budžetska sredstva	1.403.964,19	1.751.212,00	1.837.020,00	1.930.710,00	2.034.660,00
721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	159.675,72	338.297,00	354.870,00	372.970,00	393.110,00
722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	1.243.378,47	1.406.915,00	1.475.850,00	1.551.120,00	1.634.570,00
723000	Novčane kazne	910,00	6.000,00	6.300,00	6.620,00	6.980,00
	C.PRIMICI	46.711,24	563.400,00	200.000,00	250.000,00	300.000,00
	D.FINANSIRANJE					
	II.NAMJENSKA SREDSTVA, GRANTOVI I DONACIJE	795.050,30	2.595.600,00	1.200.000,00	1.400.000,00	1.600.000,00
732000	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	389.070,07	1.415.600,00	500.000,00	550.000,00	600.000,00
733000	Donacije		130.000,00	150.000,00	200.000,00	250.000,00
742000	Kapitalni transferi	405.980,28	1.050.000,00	550.000,00	650.000,00	750.000,00
	III.PRIHODI PO OSNOVU VLASTITE DJELATNOSTI – VLASTITI PRIHODI					
	IV SREDSTVA PRENESENA IZ PREDHODNOG PERIODA	2.033.267,00	2.106.826,00			
	UKUPNO PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE (I + II + III + IV)	8.987.284,35	11.942.738,00	8.013.053,00	8.626.800,00	9.176.048,00

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH je detaljno regulisana raspodjela prihoda od indirektnih poreza između Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave i direkcije cesta, te ugrađene mjere koje se odnose na postepeno uvođenje novog modela raspodjele prihoda po osnovu indirektnih poreza između svih nivoa vlasti u Federaciji BiH. Za projekcije prihoda za kantonalni i općinski nivo vlasti korištena je formula postepenog uvođenja modela raspodjele prihoda po osnovu indirektnih poreza.

Prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u FBiH za finansiranje funkcija Federacije, Federaciji pripada 36,2%, kantonima 51,48%, Direkcijama cesta 3,9% i jedinicama lokalne samouprave 8,42% sredstava.

Porez na dohodak prema novom Zakonu o porezu na dohodak, koji je počeo sa primjenom 01.01.2009.godine predstavlja sintetički oblik oporezivanja prihoda iz poreza na plaću i

poreza na dodatna primanja, poreza na dobit od privredne i profesionalne djelatnosti, poreza na prihod od poljoprivrede, poreza na prihod od autorskih prava, izuma i tehnoloških napredaka, poreza na ukupan prihod fizičkih lica, poreza na dohodak od imovine i imovinskih prava i porez na prihod od igara nasreću.

Budući da je uvođenjem poreza na dohodak nestalo niz poreza građana koje su do sada regulisali kantoni i prihodi koje su kantoni oporezivali su postali dio osnovice poreza na dohodak, bilo je potrebno izračunati novu minimalnu stopu za raspodjelu prihoda (između kantona i općina) od poreza na dohodak, sa pretpostavkom neutralnosti prihoda, tj. da prihodi od poreza na dohodak budu na istom nivou prihoda od poreza koji će biti zamjenjeni porezom na dohodak.

Neporeski prihodi općine uključuju naknade i takse, novčane kazne i ostale neporeske prihode (uključujući vlastite). Neporeski prihodi, osim posebnih naknada i taksi, uplaćuju se na račun javnih prihoda općinskog budžeta. Naknade za korištenje podataka premjera i naknade za vršenje usluga u oblasti premjera se uplaćuju u skladu sa Privremenom odlukom Vlade o naknadama za korištenje istih, dok se naknade za ceste uplaćuju na račun Direkcije cesta Federacije BiH u visini od 40% i na račun kantonalnih direkcija cesta u visini od 60%. Kantonalna direkcija cesta usmjerava 42% sredstava na račun općine, što čini 25% ukupnih sredstava od naknade za ceste.

Smanjenje budžeta u 2019.godini predviđa se zbog pretpostavke da neće biti prenesenog viška prihoda iz 2018.godine, jer je isti raspoređen budžetom za 2018.godinu i pretpostavke da će biti manji priliv sredstava sa viših nivoa vlasti. U 2019.godini se predviđa pad poreznih prihoda za 0,97%, Rast Neporeznih prihoda za 4,90%, Kapitalni primici bi se ostvarili sa 35,49%, a Grantovi i donacije sa viših nivoa vlasti sa 46,23%. U 2020.godini porezni prihodi bi porasli sa 5,65%, Neporezni sa 5,10%, Kapitalni primici bi porasli za 25%, a Grantovi donacije bi porasle sa 16,67%. U 2021.godini Porezni prihodi bi porasli sa 3,87%, Neporezni prihodi sa 5,38%, Kapitalni primici bi porasli za 20%, a Grantovi i donacije bi porasle za 14,28% u odnosu na predhodnu godinu.

PROCJENA RASHODA

U projekciji rashoda data je budžetska potrošnja po ekonomskim kategorijama za period 2019.- 2021.godina, sa odvojenim podacima za plate, materijane troškove, tekuće grantove i kapitalne izdatke i transfere.

Na osnovu projekcije prihoda, pripremljena je slijedeća tabela, koja pokazuje sažete procjene srednjoročnog budžeta po ekonomskoj klasifikaciji za period 2019. – 2021.godina

Ekonomski kod		Izvršenje	Plan	Projekcije		
		2017.godina	2018.godina	2019.godina	2020.godina	2021.godina
	I TEKUĆI RASHODI	5.301.180,66	7.175.272,00	6.771.060,00	6.575.060,00	6.615.060,00
	Plaće i naknade troškova zaposlenih	2.056.531,93	2.471.200,00	2.594.760,00	2.594.760,00	2.594.760,00
611100	Bruto plaće i naknade plaća	1.770.262,31	2.105.200,00	2.210.460,00	2.210.460,00	2.210.460,00
611200	Naknade troškova	286.269,62	366.000,00	384.300,00	384.300,00	384.300,00
612100	Doprinosi poslodavca	194.585,53	242.000,00	254.100,00	254.100,00	254.100,00
613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	1.551.748,00	2.472.372,00	1.972.500,00	1.776.500,00	1.776.500,00
614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.498.315,20	1.989.700,00	1.949.700,00	1.949.700,00	1.989.700,00
	II KAPITALNI TRANSFERI I IZDACI	1.679.688,89	4.648.506,00	1.122.993,00	1.951.740,00	2.460.988,00
615000	Kapitalni transferi	645.121,90	1.830.910,00	450.000,00	780.000,00	982.800,00
616000	Izdaci za kamate					
821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	1.034.566,99	2.817.596,00	672.993,00	1.171.740,00	1.478.188,00
	III IZDACI ZA OTPLATU DUGOVA	68.751,50	69.000,00	69.000,00	50.000,00	50.000,00
822000	Izdaci za finansijsku imovinu					
823000	Finansiranje – izdaci za otplatu dugova	68.751,50	69.000,00	69.000,00	50.000,00	50.000,00
	IV OSTALO -REZERVA	37.104,42	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00
	UKUPNO (I + II + III + IV):	7.086.725,47	11.942.778,00	8.013.053,00	8.626.800,00	9.176.048,00

Ukupni rashodi u srednjoročnom periodu u skladu sa planiranim i projekiranim prihodima u prvoj godini imaju tendenciju pada, u drugoj i trećoj godini predviđen je rast. Tako bi planirani rashodi za 2019.godinu u odnosu na planiranu 2018.godinu imali index od 67,09% dok bi u projekciji rashoda za 2020 index 107,66, a kapitalni rashodi se planiraju sa indeksom od 173,79. Za 2021.godinu predviđeno je da tekući rashodi ostanu na nivou iz 2020.godine, a kod kapitalnih rashoda predviđa se rast za 26,09% i rast ukupnih rashoda predviđen je za 6,37%.

Kalesija, Juni 2018.godine

OPĆINSKI NAČELNIK

O B R A Z L O Ž E N J E

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj:102/13, 9/14,13/14, 8/15, 91/15,102/15 i 104/16), Služba za privredu i budžet općine Kalesija pristupila je izradi Dokumenta okvirnog budžeta. Dokument okvirnog budžeta za period 2019. – 2021.godinu obuhvata, po Zakonu o budžetima u Federaciji, najmanje fiskalnu i dvije naredne fiskalne godine.

Dokument okvirnog budžeta predstavlja preliminarni nacrt za fiskalnu godinu i treba da pomogne kod donošenja budžeta za svaku slijedeću fiskalnu godinu. Kod izrade budžeta za slijedeću fiskalnu godinu ponovo će biti urađen Dokument okvirnog budžeta koji će obuhvatiti tu godinu i još dvije naredne godine.

Služba za privredu i budžet izvršila je projekciju prihoda i rashoda za 2019. – 2021.godinu, kao što je dato u tabelama.Osnovu za projekcije predstavljaju ostvarenja za 2017. i procjena ostvarenja za 2018.godinu i Revidirane projekcije prihoda od indirektnih i direktnih poreza općina Tuzlanskog kantona za 2018.godinu i projekcije za 2019 – 2021 godinu koje smo dobili od Ministarstva finansija TK.

OBRADIVAČ
SLUŽBA ZA POLJOPRIVREDU, BUDŽET
I INSPEKCIJSKE POSLOVE